

Armoriaal van Groot-Heers

Gelegen in het Graafschap Loon

I. Verantwoording.

Aangezien Groot-Heers een zeer rijke geschiedenis heeft en trots mag zijn op verschillende kastelen met bijbehorende adellijke families, leek het ons wel eens leuk om de wapenschilden van deze families op een rijtje te zetten. Wat eerst een klein werkje leek te zijn, werd al snel een passie. Hoe meer we zochten in Heerse historische bronnen, des te meer wapenschilden doken op; uiteindelijk 125 stuks. Regelmatig doken er wapenschilden op waarvan we de heraldische kleuren niet konden onderscheiden. (Op grafmonumenten bijvoorbeeld.) We moesten dus ten rade gaan in de verschillende armoriaals die ons land rijk is. De alomgekende “Armorial Général” van J.B. Rietstap was een grote hulp bij onze opzoekingen. Ook verscheidene kleinere en minder gekende armoriaals waren ons van grote hulp waaronder het “Armoriaal van Hasselt”, de wapenboeken van Sint-Truiden en Tongeren en de gekende reeks “Limburgse Families en hun Wapen” van Francis Goole en Piet Severeijns e. a. Het is niet altijd even duidelijk wat de kleuren van de dekkleden waren; ook met de helmtekens ervaren we dezelfde problemen. Vandaar dus dat we nauwelijks van helmtekens gebruik maakten. De dekkleden hebben we naar eigen idee ingekleurd; immers bestaat een dekkleed voornamelijk uit de hoofdkleuren van het wapenschild. We hopen met dit werkje weer een bruikbaar document geleverd te hebben aan de website van Groot-Heers.

I. Korte geschiedenis van de heraldiek.

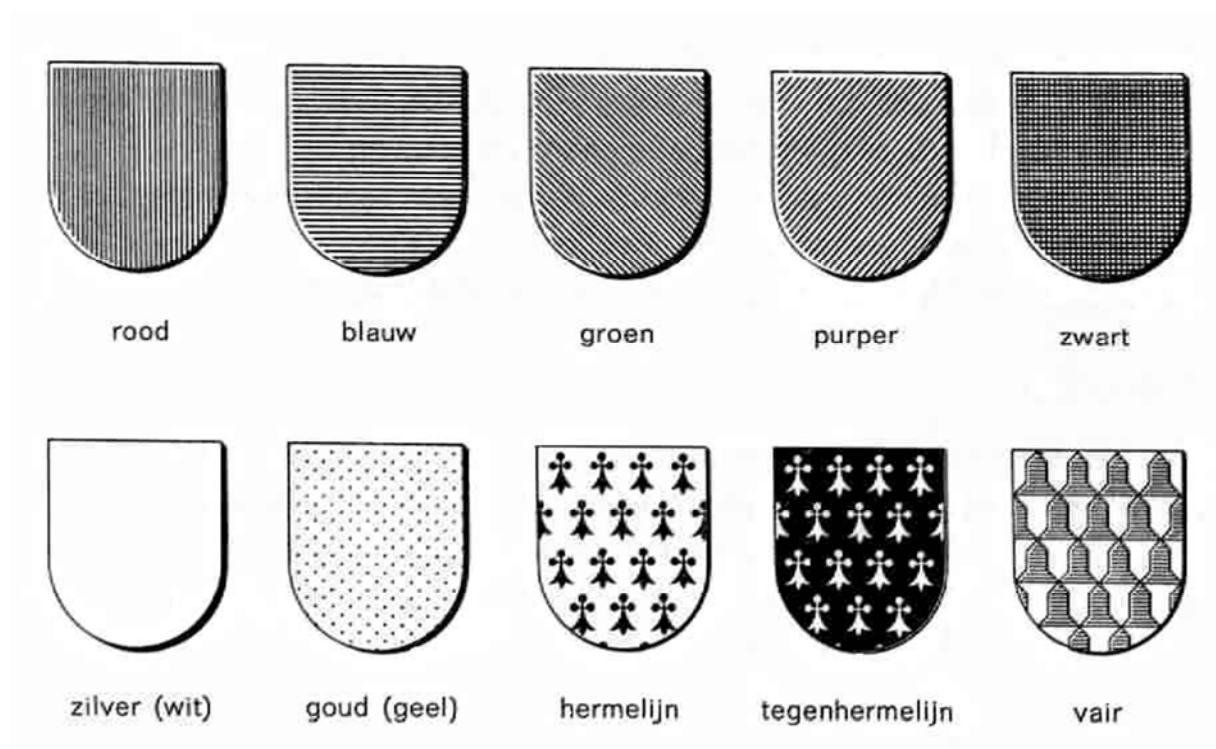
Om duidelijk te maken welke ridder schuil ging onder een harnas en helm of om aan te geven tot welke partij men behoorde werden door middel van kleuren en symbolen versieringen aangebracht op de schilden. Daar bleef het niet bij; ook op de paardenkleden, de banieren en de helm kwamen dezelfde kleuren voor. Het gebruik van die wapens is aan allerlei gebruiken en regels gebonden. Naast adellijke familiewapens, is het vandaag de dag gebruikelijk bij Europese staten, steden, streken en gemeenten om een wapen te voeren. De boerenstand voerde in de vroege middeleeuwen geen wapen, zij gebruikten een huismerk als herkenningsteken. Dit huismerk was kenmerkend voor de boerderij en werd als brandmerk en teken op o.a. graftekens gebruikt. In de late middeleeuwen gingen ook burgers en boeren wapens voeren en soms zijn de oude huismerken op de wapens afgebeeld. In de late middeleeuwen was het gebruik van heraldische kentekens dus niet langer het exclusieve domein van de adel en de staat, ook gilden, verenigingen en burgers gingen wapens voeren. Ook ontstond er een uitgebreide kerkelijke heraldiek met eigen regels en vormgeving.

Naast de adellijke wapens bestaan er dus ook burgerlijke wapens, die de adellijke in aantal v er overtreffen. Het was in Vlaanderen gebruikelijk dat burgemeesters en schepenen van een schepenbank documenten met hun familiewapen zegelden. Indien een echt familiewapen nog niet bestond, koos men een persoonlijk wapen. Dit werd later gebruikt als familiewapen door de afstammelingen.

II. Heraldische kleuren.

In de heraldiek worden de begrippen kleur, metaal en bontwerk gebruikt (in het spraakgebruik worden kleur en metaal nog wel eens samengevat in de term 'kleur'). Van ouds kent men twee metalen en vier kleuren: goud en zilver, rood (keel), blauw (lazuur), zwart (sabel) en groen

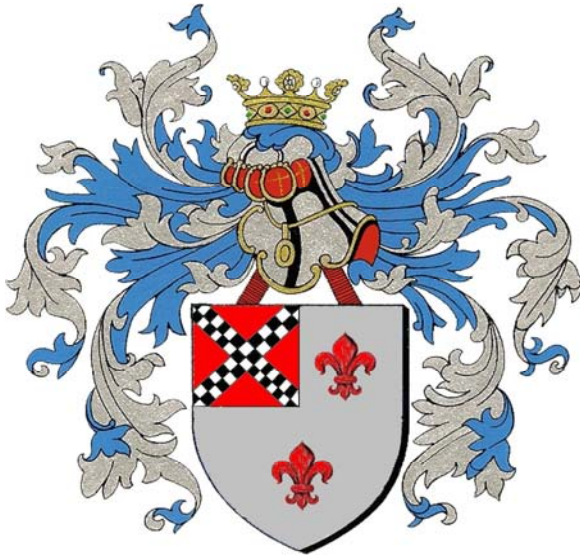
(sinopel). De kleur purper werd vroeger niet van rood onderscheiden; nu is dat wel het geval, maar het wordt in onze streken maar zelden gebruikt. Allerhande andere kleuren komen hier en daar wel voor en stammen vooral uit de tijd dat er weinig aandacht was voor de heraldisch vastgelegde regelgeving. De metalen goud en zilver worden weergegeven door geel en wit. Naast de metalen en kleuren kent de heraldiek ook nog het zogenaamde bontwerk: hermelijn en vair. Beiden bontwerken komen in verschillende kleurvarianties voor. Bij zwart-wit afbeeldingen worden de kleuren tegenwoordig weergegeven volgens de onderstaande internationaal aanvaarde systeem van arcering en tekening:

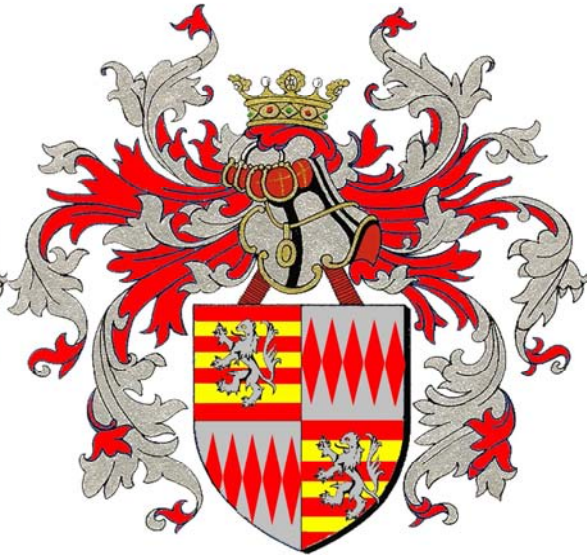
III. Verdere uitgebreide info.

Over de verdere eigenschappen van het wapenschild en over de regels van de heraldiek zullen hier verder niet meer uitweiden. Wie meer wil weten volgt best de onderstaande internetlink waar men een schat van informatie aangaande de heraldiek kan vinden.

<http://www.wazamar.org/Familiewapens-in-de-Nederlanden/Heraldische-Wapenkunde-in-de-Nederlanden/hr-index.htm>

ABSOLONS

ALSTEREN

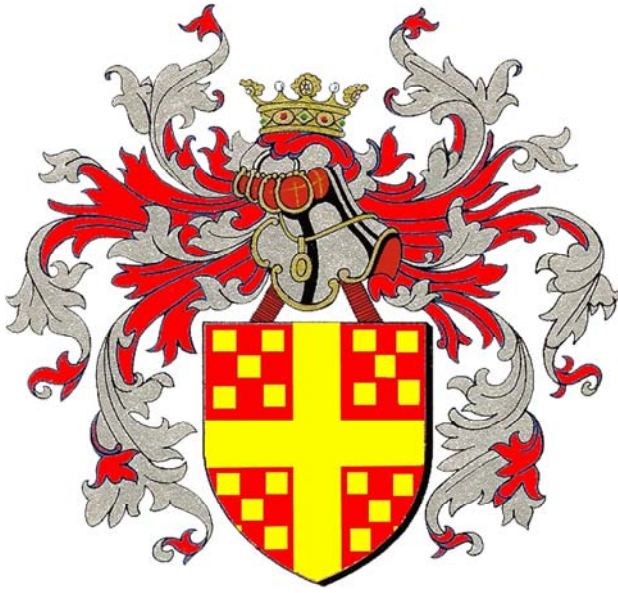

ANSEMBOURG

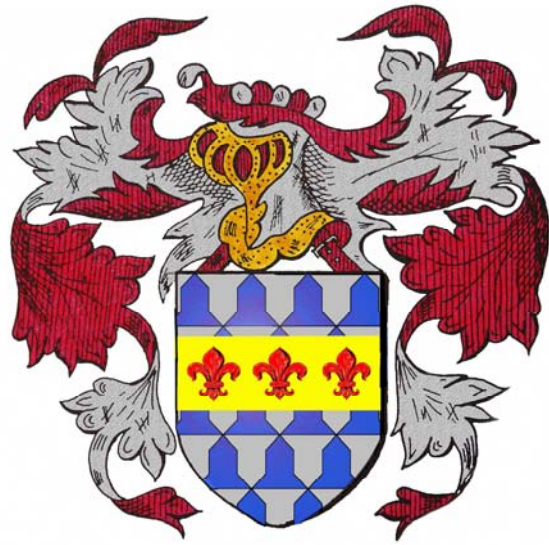

ARGENTEAU of ERCKENTEEL

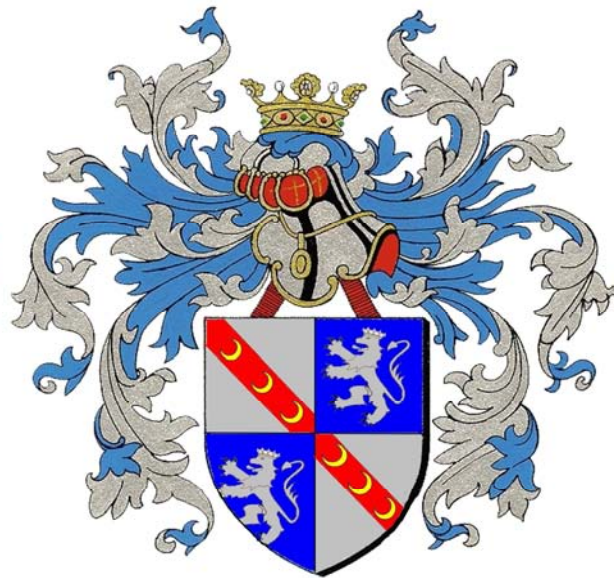
AUTEL

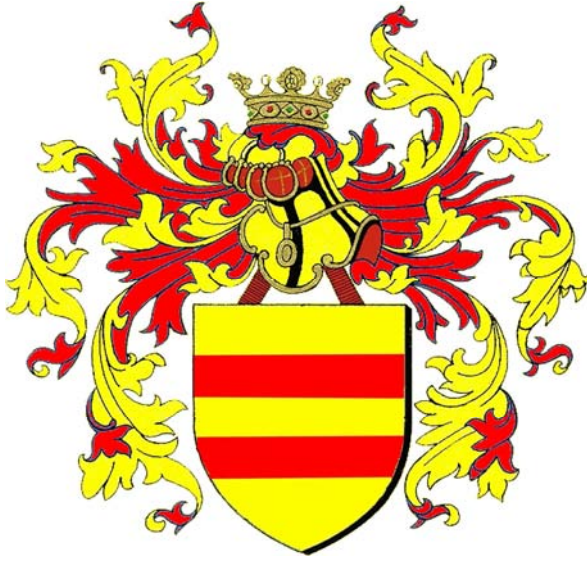
BARTHOLEYNS

BAUX

BELLEFROID

BERLO

BLOIS

BOSCH I

BOSCH II

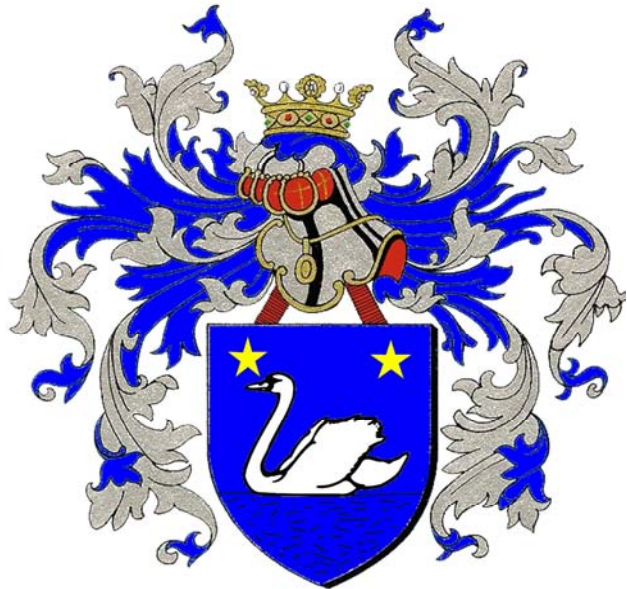
BOUX I

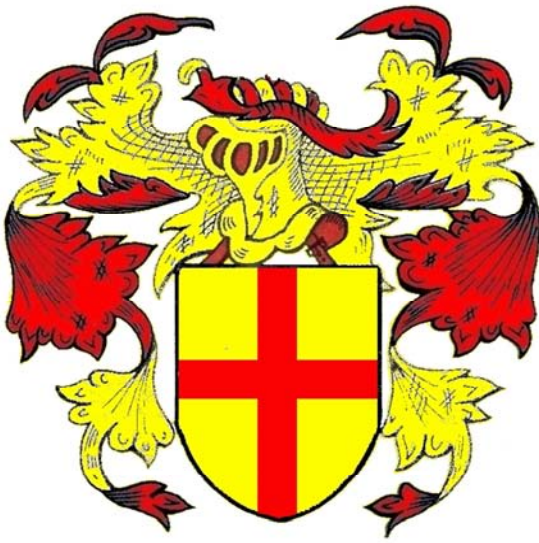
BOUX II

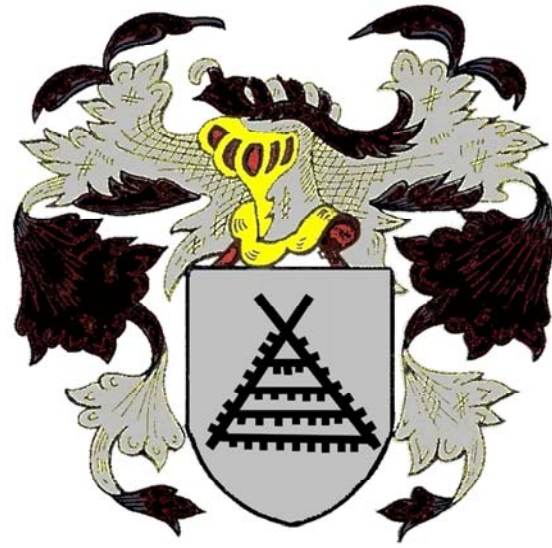
BRANDENBOURG

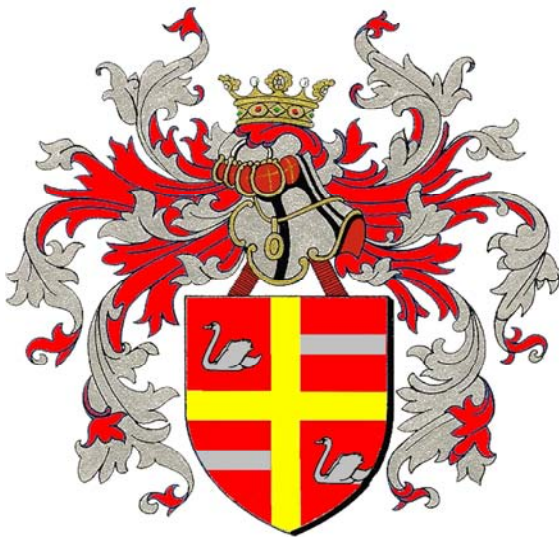
CARTUYVELS

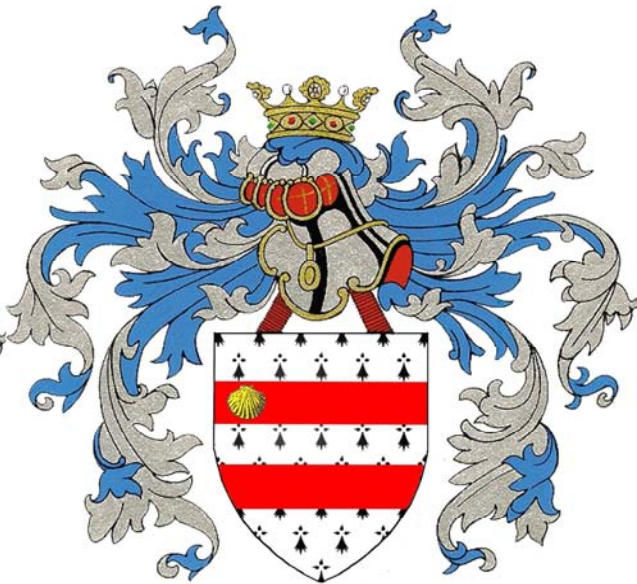
CLAES

CLOES

COPPIN DE GRINCHAMPS

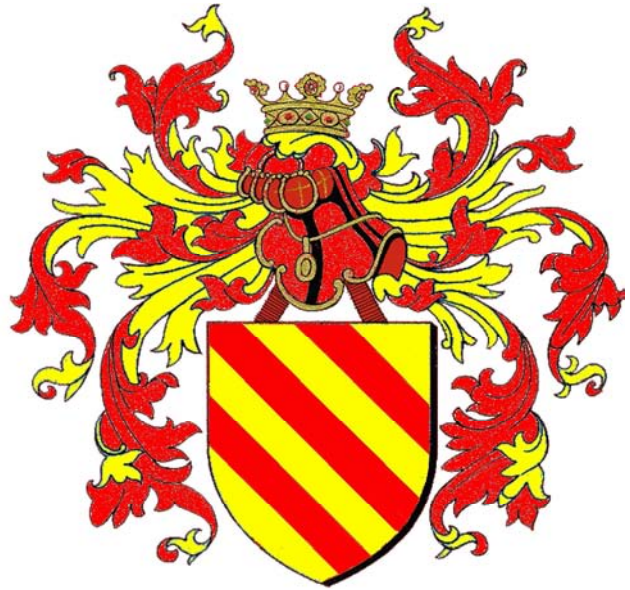

CORSWAREM

CORTESSEM

CORTENBACH

COUTREAU

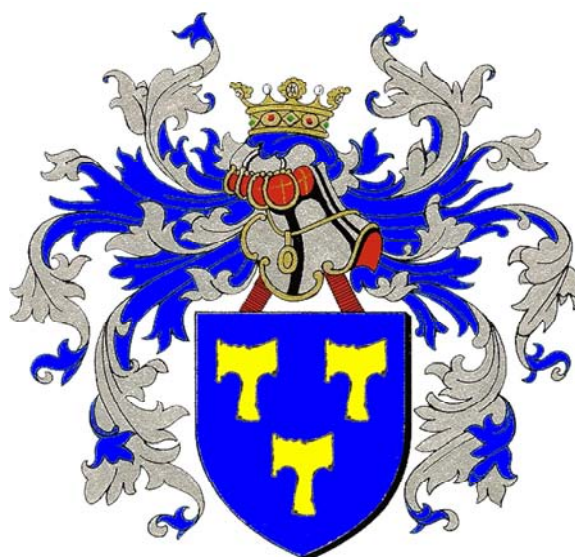
COX

CROHIN

D'ARGENTEAUX MARIA

DE BETTE

DE BLANCHART

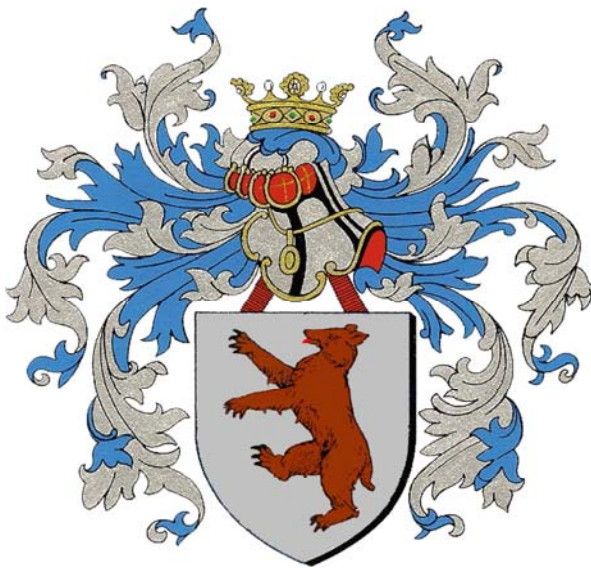

DE BORCHGRAVE

DE DONNEA

DE HELLINX

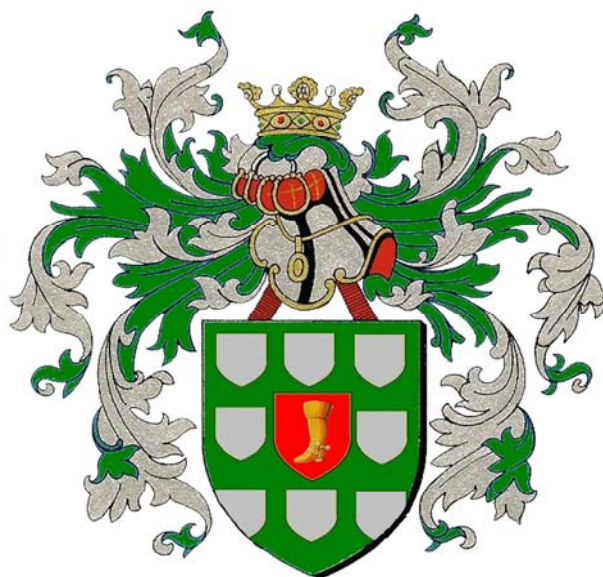

DE JEGER

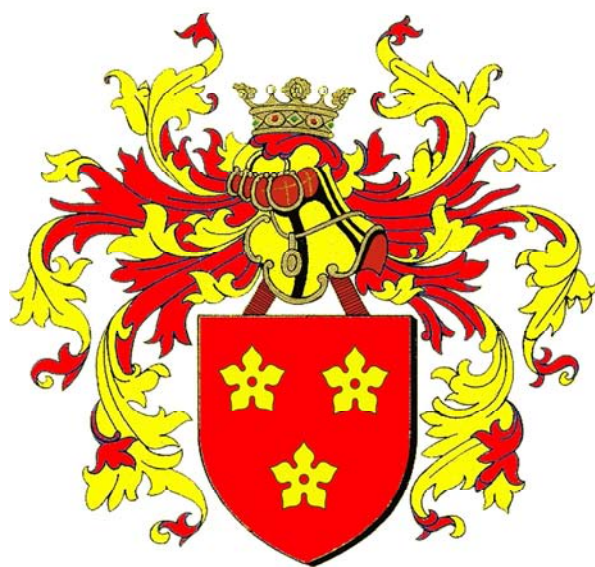

DE LA MARCK

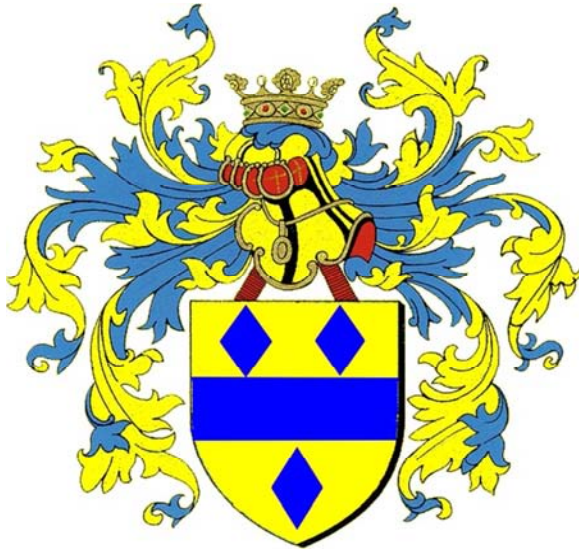
DE LA QUADRA

DE MAISIERES

DE RENESSE

DE SPOELBERCH

DE VAUX

DE VELBRUCK

DE VELBRUCK

DELTOUR

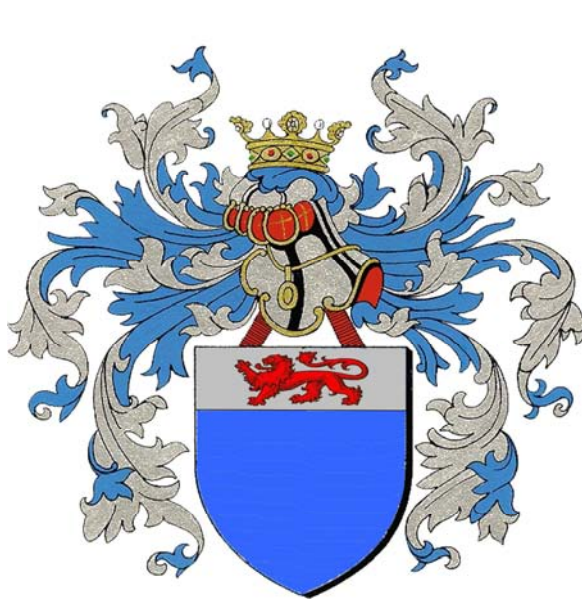

DURAS

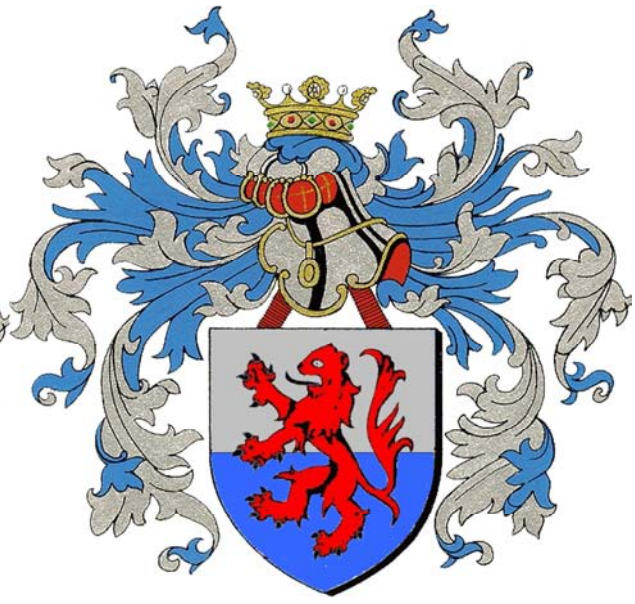

ELDEREN

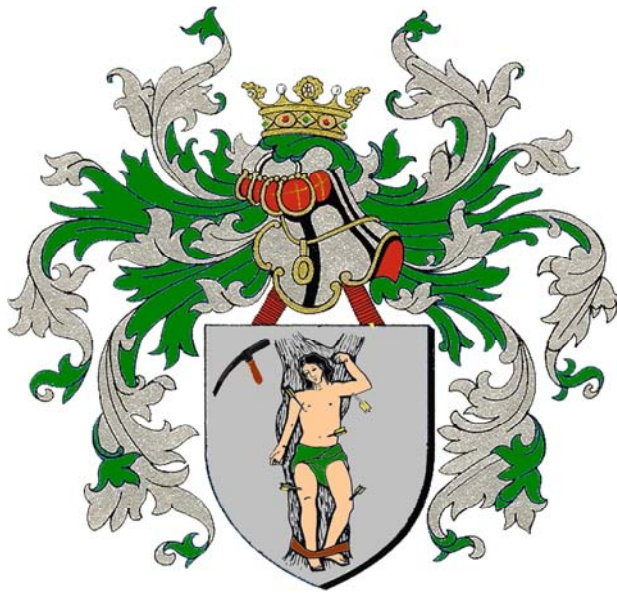

FOLOGNE I

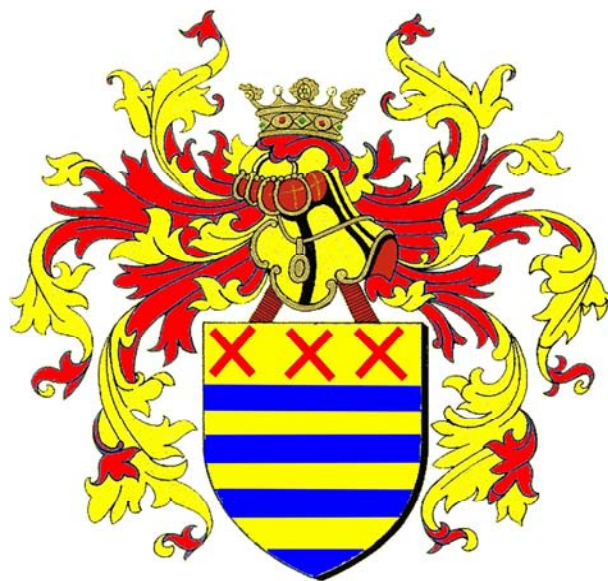
FOLOGNE II

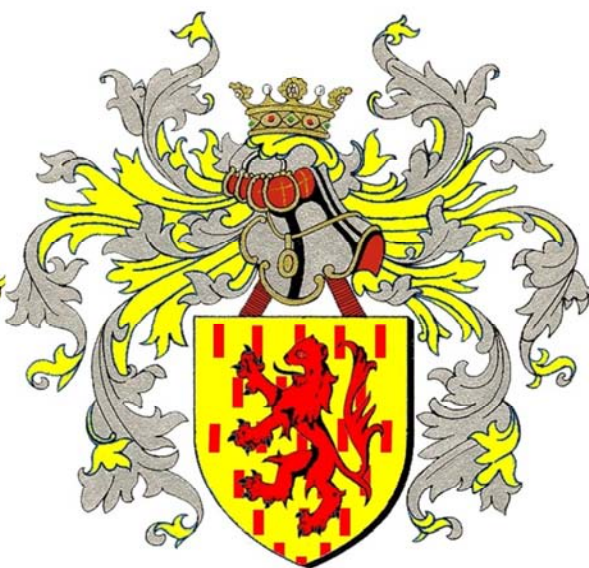
GEYSEBREG

GEYSENBERGHS

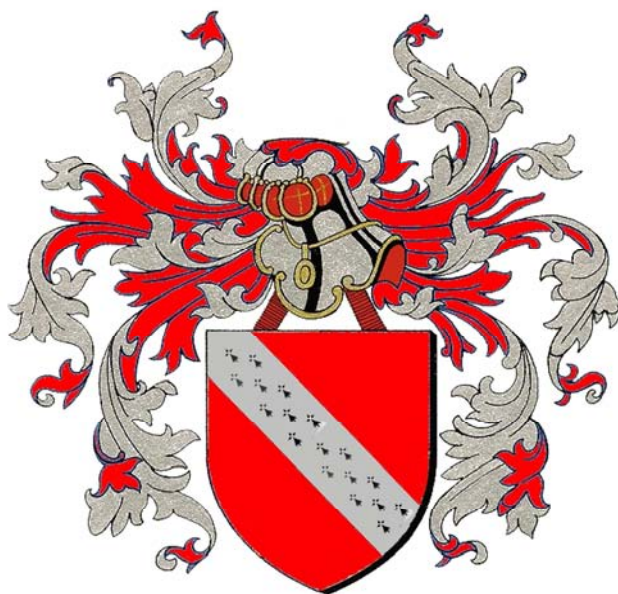
HAMONTS

HEERS I

HEERS II

HEMRICOURT DE RAMIOUL

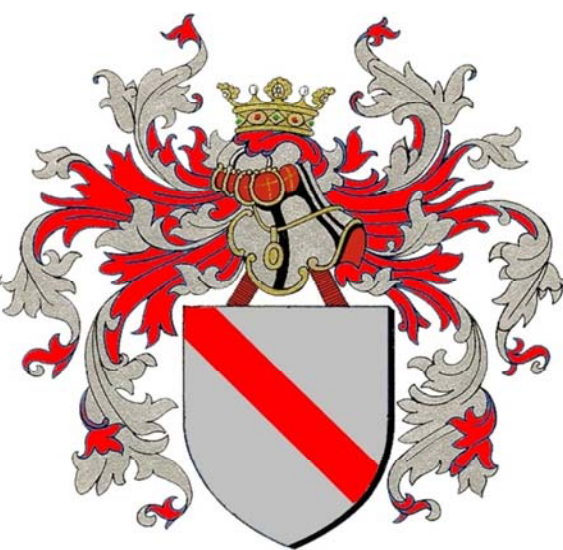
HENISDAEL

HEUSDENS

HEURNE, HOERNE

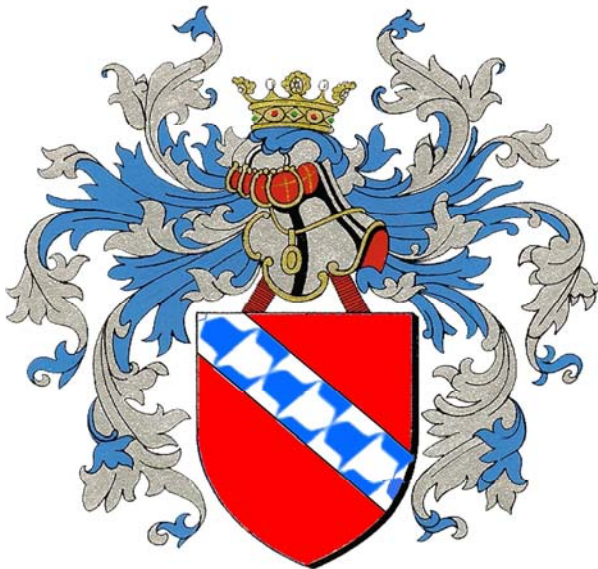
HORION

HORPMAEL

HOUTHEM

JAMINNE

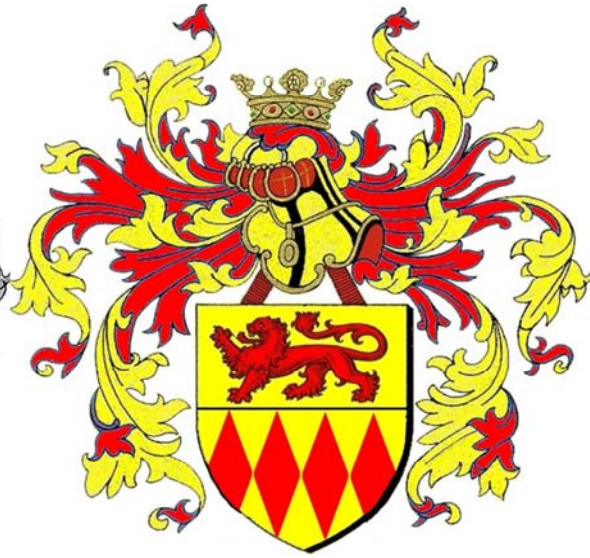

KNA(E)PEN

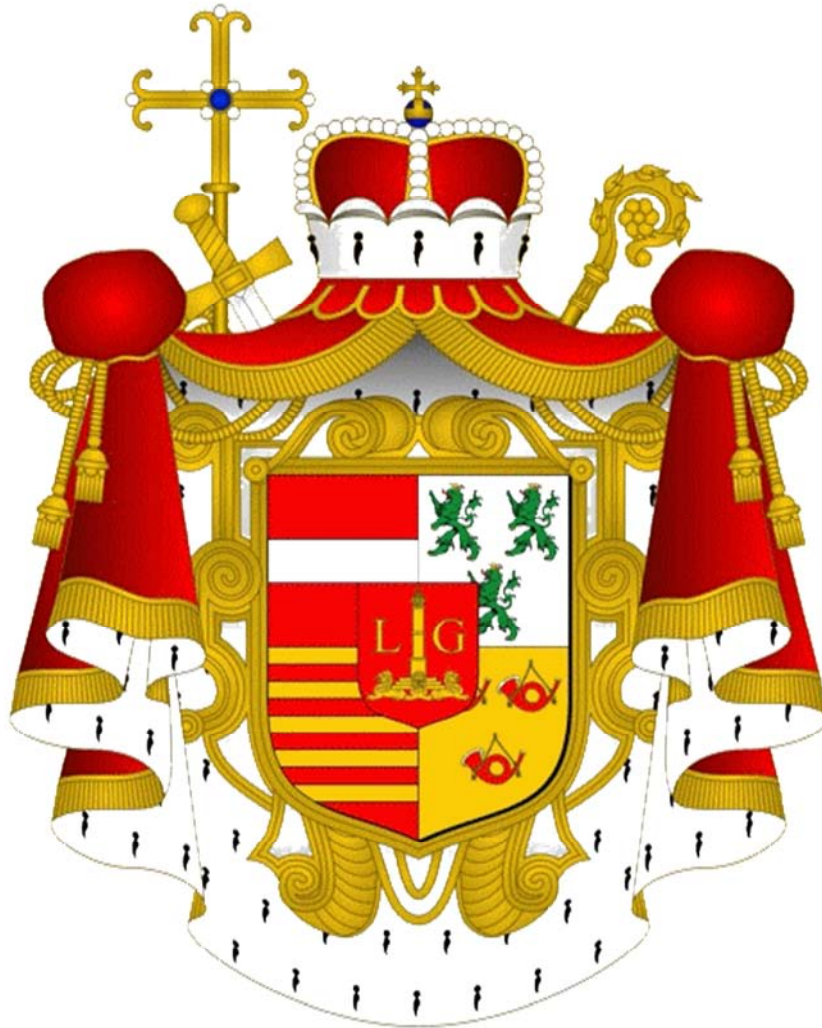

LEDUC

LEMMENS

LIEGE

LINTRE

LONGCHAMPS I

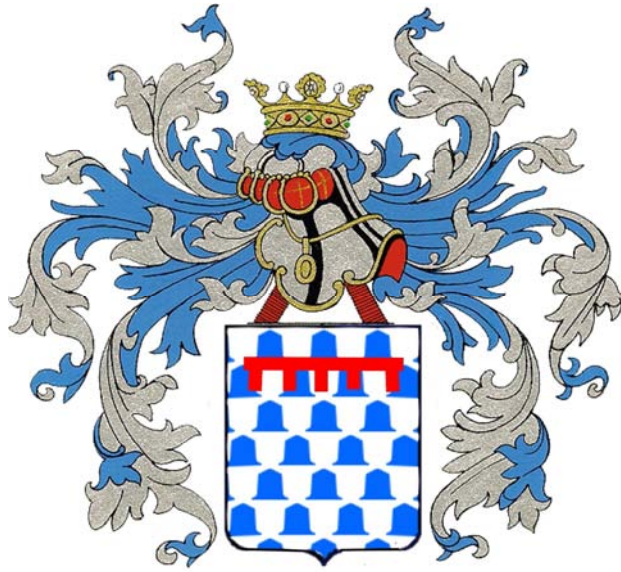

LONGCHAMPS II

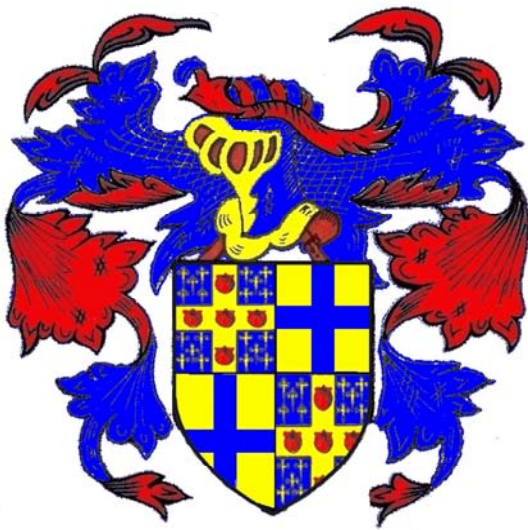

MALAISE

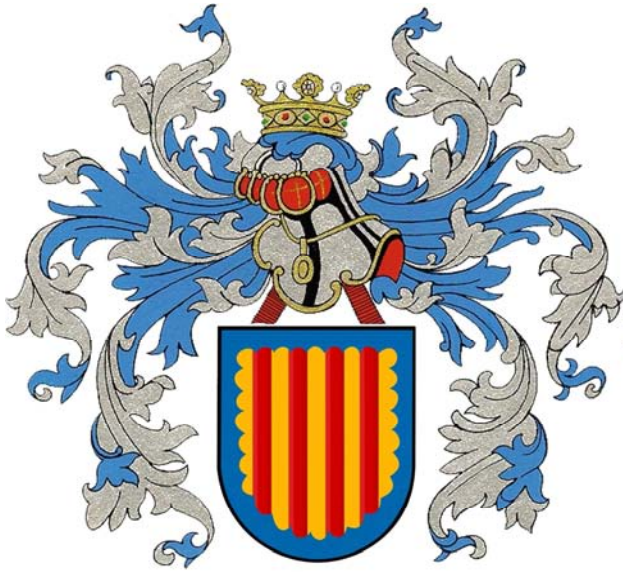
MANSHOVEN

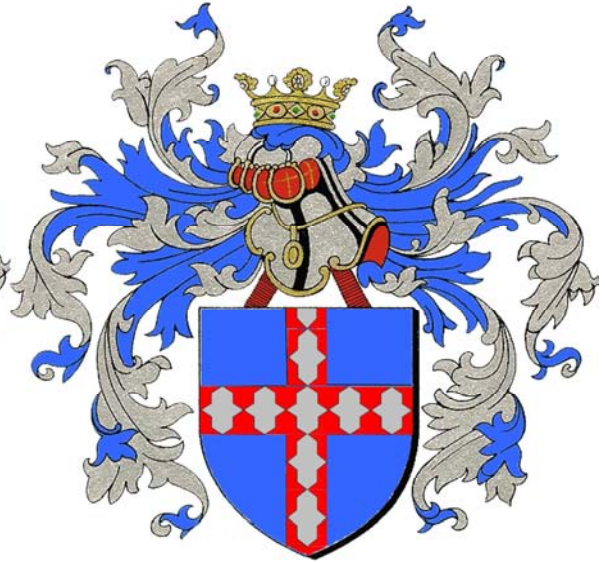
MERCY D'ARGENTEAU

MERCY

MERODE

METTECOVEN

MISSOTTEN

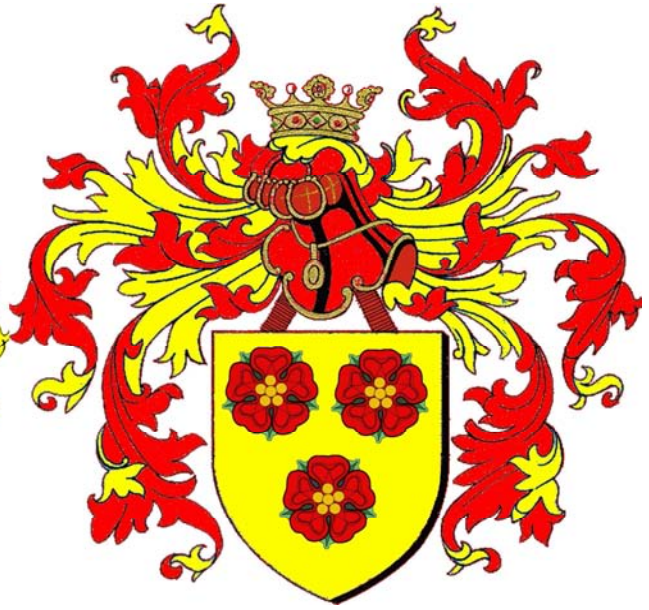

MOES

MONTFERRAND, MOFFRANT

NULAND

PALLANT

PEPENGE, PEPINGHEN

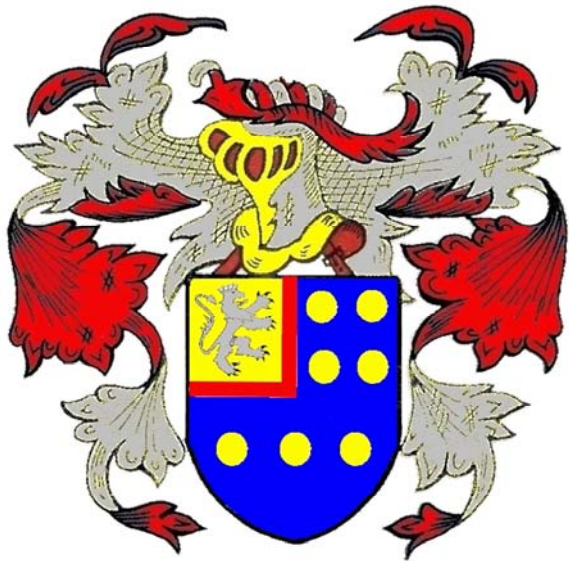
PIETERSHEIM

PITZEYS, PUTZEYS

POELMANS

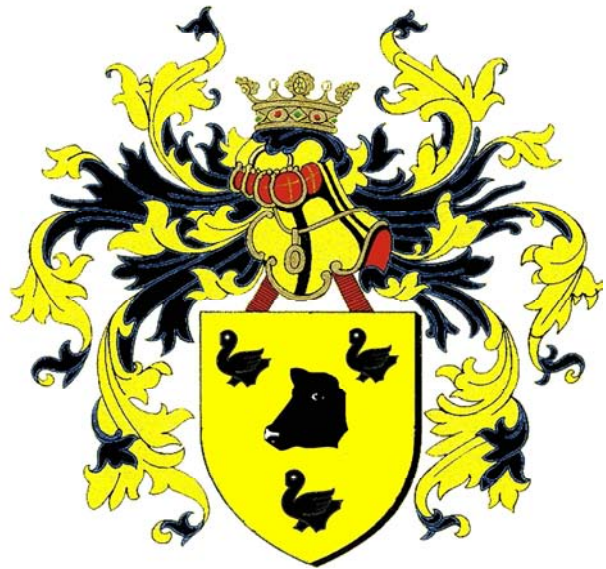

POILVACHE

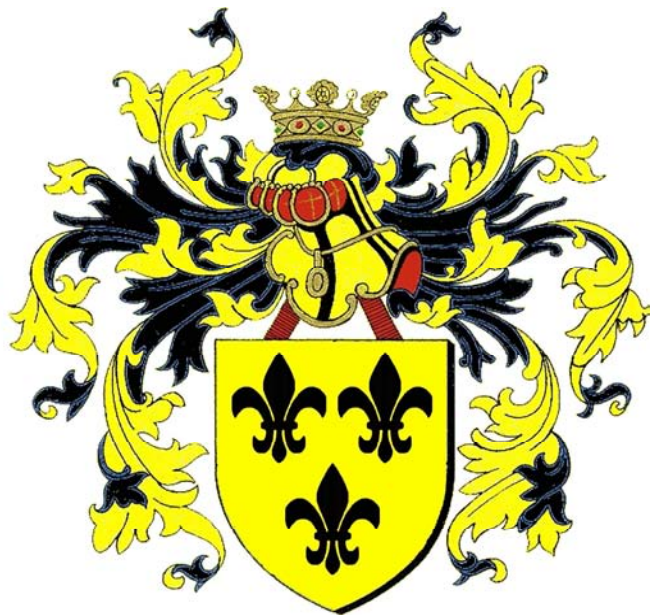
PROESMANS

PROSMANS

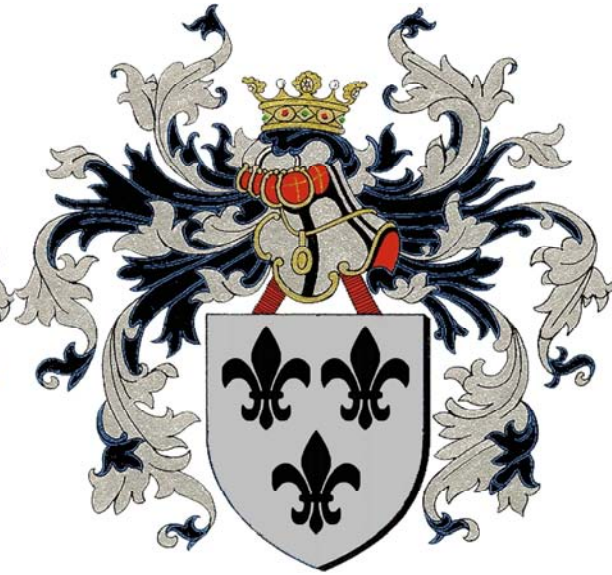
QUITS

RIVIERE, RIVIEREN, ABDIS HERKENRODE

RIVIERE BASTAARDTAK

RIVIERE

ROBIJNS I

ROBIJNS II

ROISIN

SCHOEFFS

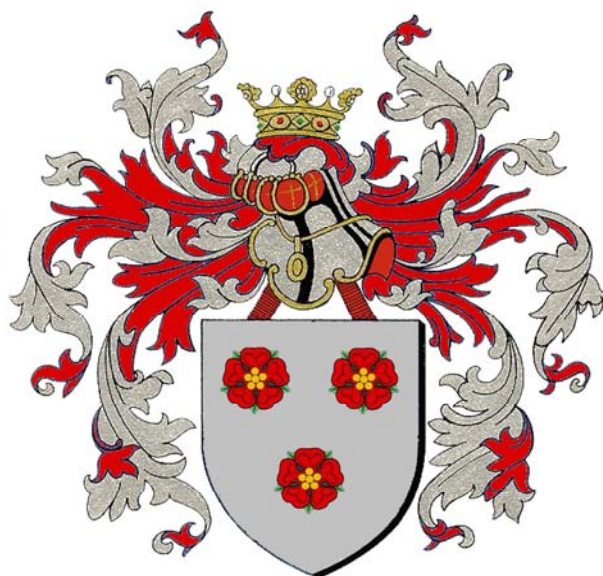
SCHROOTS, SGROOTS, SGROOTEN

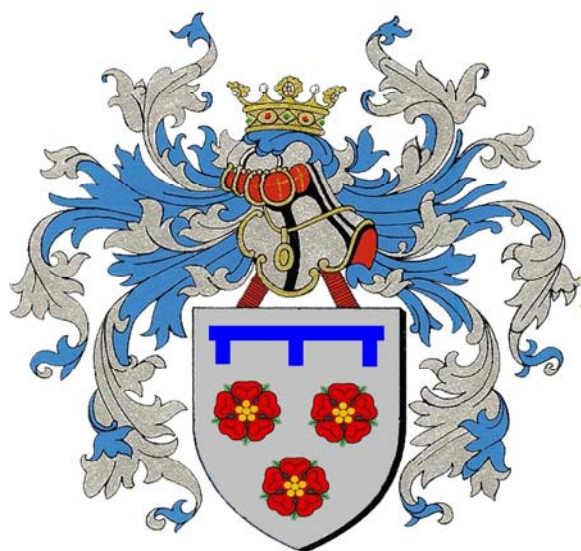
ST.MARTINUSGILDE HEERS

SMEETS

SPROLANT I

SPROLANT II

STASSEYNS, STASSENS

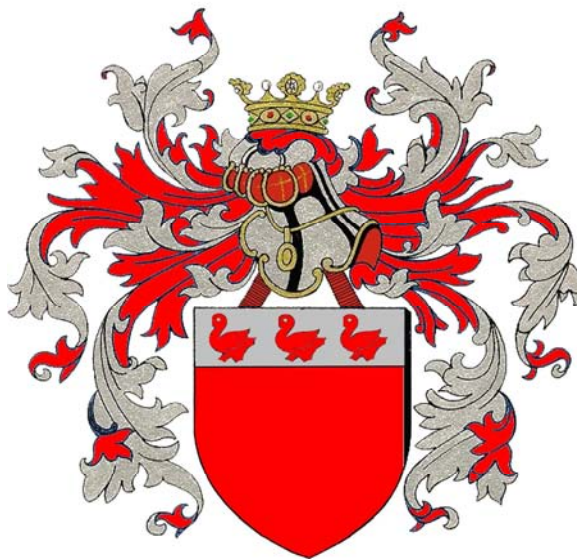

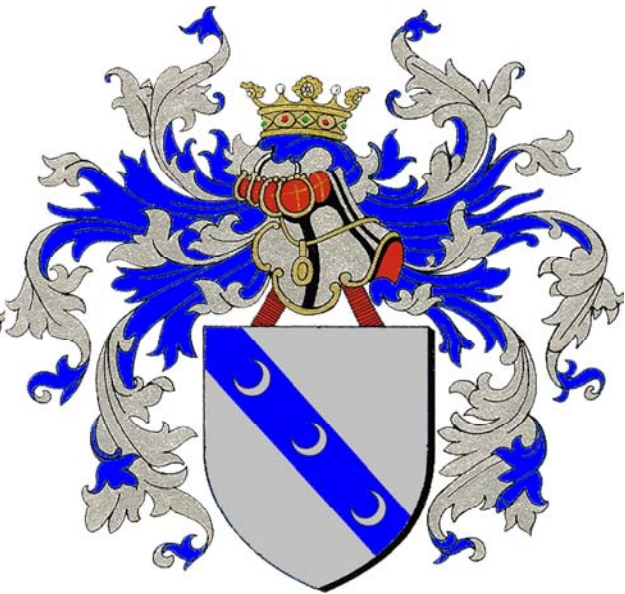
STEVENS

STOCKHEM, STOCKHEIM

D'URSEL

D' UWYS

VAES

VAN AKEN

VAN BRECHT

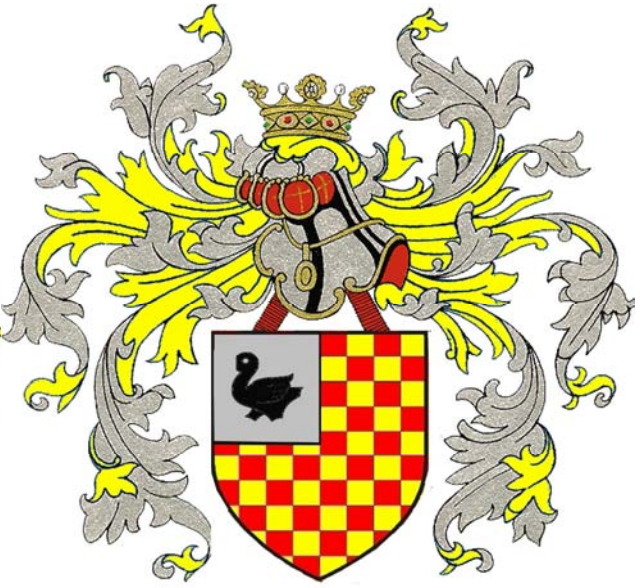

VAN DEN BORCH

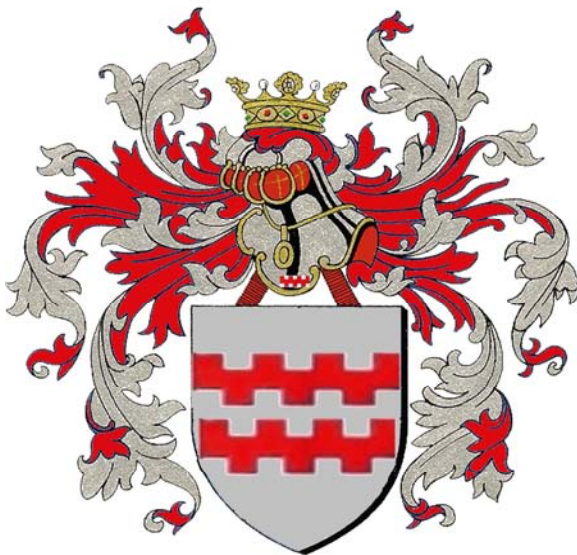

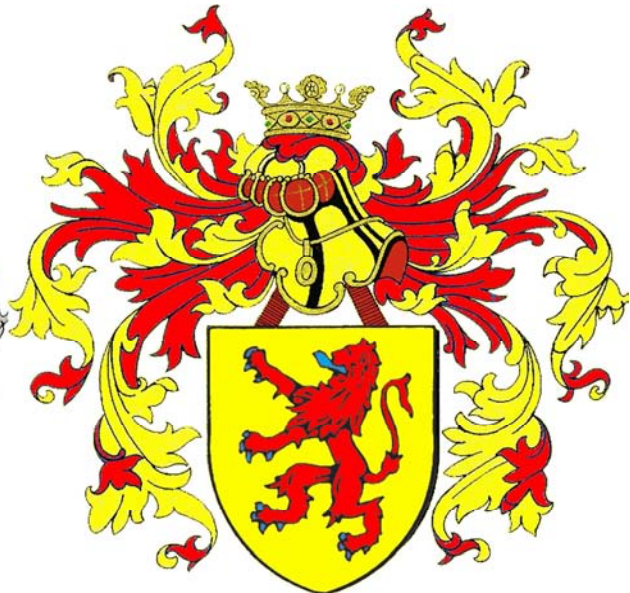
VAN DEN PANHUYSEN

VAN DER AA

VAN GREVENBROEK, GREVENBROUCK

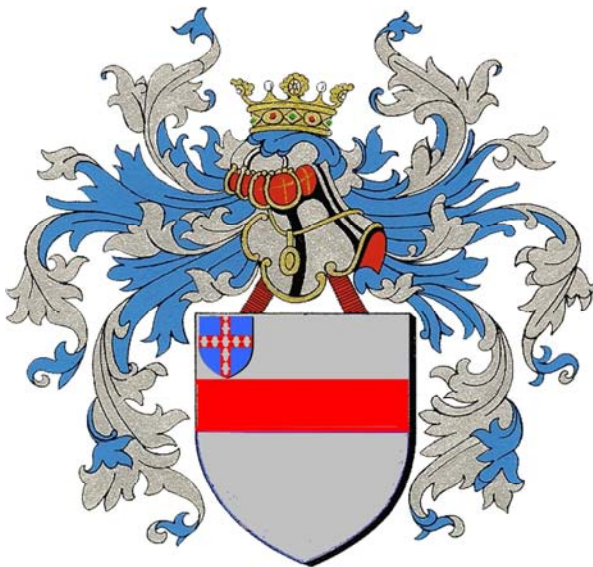
VAN GUTSCHOVEN, GUTSKOVEN

VAN HEERS, AB HEERS

VAN HERCK

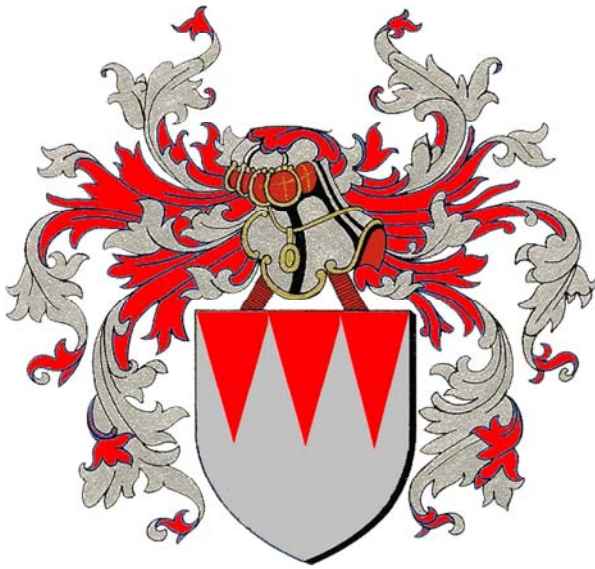

VAN METTECOVEN

VANDERBOENTEN

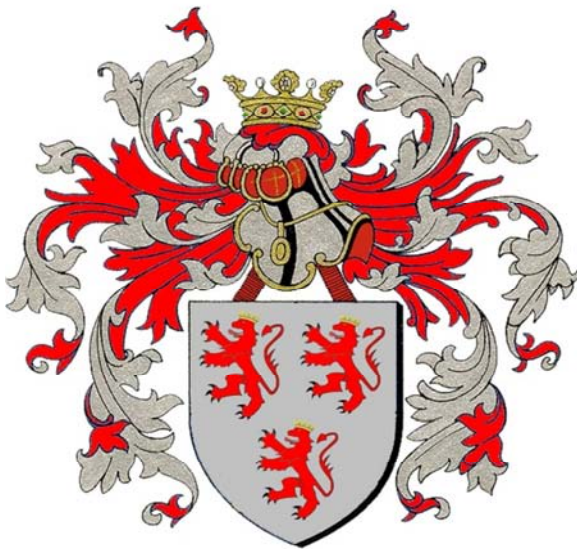

VANNES, VANDENNESTE

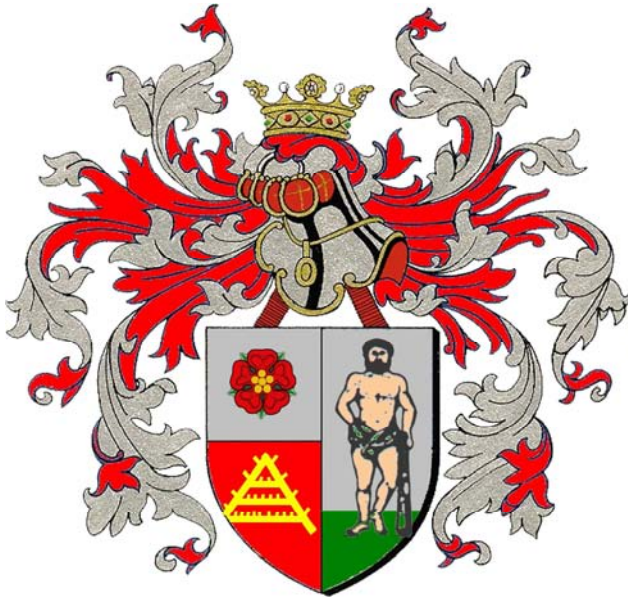
DE VERVOU

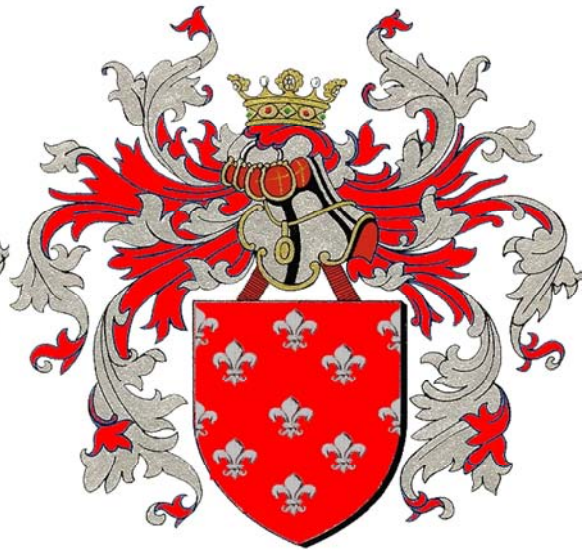
VILLERS

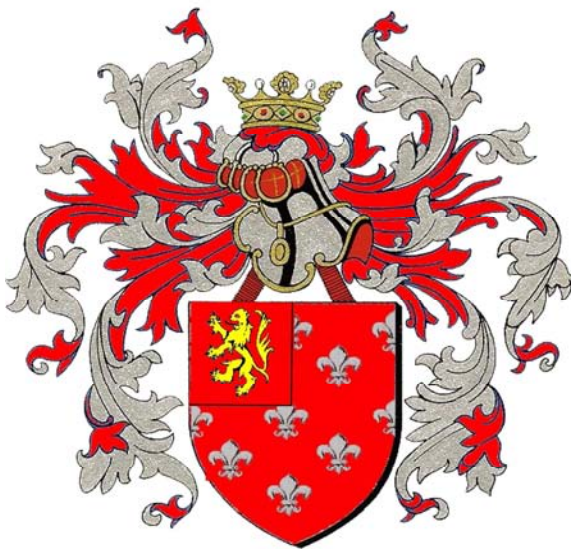
VOSSIUS

VRONINX

DE WARFUSEE

DE WAROUX DE FOLOGNE

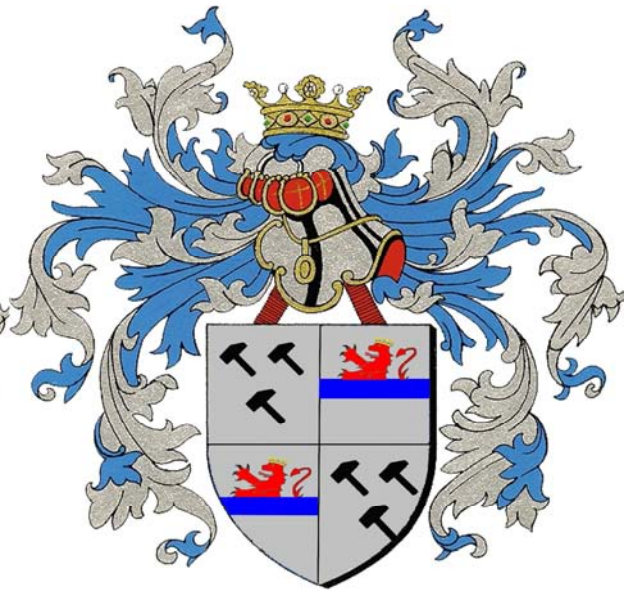

DE WIDOE, WIDEUX

WITTEM

WOELMONT

WOESTENRAEDT

WOUTERS

ONTWERP VANSCHOONWINKEL

Om u enig idee te geven hoe men een wapen samenstelt, hierboven een voorbeeld:

De familie Vanschoonwinkel is oorspronkelijk van Kortesseem afkomstig ; vandaar dus het wapen van Kortesseem. Aangezien leden van de familie Vanschoonwinkel seneschalk waren voor de Graven van Loon en aangezien Kortesseem in het graafschap Loon ligt, gebruiken we een hartschild met de kleuren van Loon. Een seneschalk was de vervanger van de plaatselijke heer en was dus ook belast met juridische aangelegenheden. Omwille van juridische macht wordt er boven in het wapenschild een barensteel geplaatst. De toren als helmteken verwijst naar de woonst van de familie : de Hoeve Schoonwinkel, met bijbehorende donjon.